

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/75/2024
Identifikačné číslo spisu:	8722010395
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8722010395.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňa a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. C. pre prečin ublíženia zdravia podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného O. C. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. septembra 2023, sp. zn. 7To/5/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného O. C. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 12. decembra 2022, sp. zn. 8T/38/2022, uznal obvineného za vinného O. C. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v (jednočinnom) súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 9. marca 2022 v čase okolo 10. 30 hod. na parkovisku pred nákupným strediskom Billa v Poprade na ulici Wolkerovej č. 15, po predchádzajúcej slovnej výmene s poškodeným M. W., nar. X. A. XXXX, na neho fyzicky zaútočil, a to tak, že ho viackrát udel päťami do oblastí tváre - nosa, oka, čeľustí, čím poškodený utrpel zlomeninu nosových kostí s posunom a tržnou ranou chrbta nosa, tržnú ranu ľavého obočia a viacpočetné pomliaždenia mäkkých tkanív tváre s dobou liečenia a obmedzením na obvyklom spôsobe života približne 10 až 14 dní.

Za to uložil obvinenému podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2, § 36 písm. j), § 37 písm. h) a § 41 ods. 1 Trestného zákona, úhrnný podmienený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, s určením skúšobnej doby 30 mesiacov [§ 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona]. Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona mu v rámci skúšobnej doby uložil povinnosť nahradiť spôsobenú škodu v rozsahu nárokov súčasne v adhéznom výroku priznaných podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku poškodeným M. W. v sume 200 eur a Všeobecnej zdravotnej poisťovni v sume 87,71 eur.

Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. septembra 2023, sp. zn. 7To/5/2023 (ďalej tiež „napadnutý rozsudok“), na podklade odvolania obvineného O. C., prvostupňový rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste, a sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil (pri aplikácii identických ustanovení Trestného zákona) podmienený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s určením skúšobnej doby 24 mesiacov, s určením obvinenému podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona povinnosti v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradiť poškodeným škodu spôsobenú trestným činom.

* * *

Proti rozsudku odvolacieho súdu (uvádzajúc, že napáda aj rozsudok súdu I. stupňa) podal dovolanie obvinený O. C. prostredníctvom obhajcu, uplatňujúc v ňom dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podanie dovolania odôvodňuje tým, že rozsudky súdov oboch inštancií trpia vadami, keďže vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

S názorom súdov o tom, že spáchal uvedené trestné činy sa nestotožňuje. Je názoru, že v priebehu konania, tak pred súdom ako aj v prípravnom konaní, nebolo preukázané, že spáchal tieto trestné činy tak, ako to bolo uvedené v obžalobe, ako aj v napadnutom rozsudku. Je názoru, že súdy oboch inštancií pri rozhodovaní o vine a treste vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. S dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutých rozsudkov sa nestotožňuje, keď súdy konštatujú, že vykonaným dokazovaním mali za preukázané, že sa skutok stal tak, ako je uvedené v obžalobe a naplnil všetky znaky súdených prečinov.

Napriek tomu, že v rámci priebehu celého trestného konania poukazoval a apeloval na skutočnosť, že bol poškodeným uvedený do omylu, konajúce súdy na túto skutočnosť neprihliadali. Súčasne takto poukazoval na to, že kamerový záznam použitý ako dôkaz v rámci trestného konania nie je ťažiskovým dôkazom a to s prihliadnutím na skutočnosť, že ide výlučne o obrazový záznam s absenciou zvukových stôp, ktoré by v prípade ich X systém C preukázali jeho tvrdenia.

Pokiaľ mu popri odsúdení bola uložená aj povinnosť nahradiť škodu, vo vzťahu ku škode vo výške v sume 200 eur poukazuje na jej neprimeranosť, keď jej výška nezodpovedá trhovým cenám predmetov, za ktoré má byť škoda zaplatená. Na túto skutočnosť poukazoval aj v rámci jeho vyjadrení a podaných riadnych opravných prostriedkov, s presnou definíciou trhových cien predmetov, za ktoré mu je uložená povinnosť nahradenia škody poškodenému. Súčasne reflektuje aj na škodu v sume 87,71 eur, ktorou bol zaviazaný zaplatiť ju Všeobecnej zdravotnej poisťovni z titulu poskytnutia zdravotnej starostlivosti poškodenému. Trvá na svojich vyjadreniach, že v uvedenom prípade konal v rámci nutnej obrany, keď odvracal priamo hroziaci útok na jeho osobu zo strany poškodeného, aj keď podľa názoru konajúcich orgánov nebol nijakým spôsobom preukázaný útok na jeho osobu, pričom poukazuje na nepresnosť kamerového záznamu s absenciou zvukovej stopy, keď v prípade, keby kamerový záznam obsahoval aj zvukovú stopu, bolo by preukázané, čo mu poškodený hovoril, a teda aj oprávnenosť a nevyhnutnosť jeho nutnej obrany. Súčasne odmieta, že poškodenému mohla jeho konaním vzniknúť ujma na zdraví majúce za následok tak vysokú škodu prezentovanú sumou 87,71 eur.

Je názoru, že jeho vina musí byť preukázaná nespochybniteľne, bez akýchkoľvek relevantných pochybností. Úvahy, domnienky a výlučne kamerový záznam s nepresnosťami a bez prítomnosti zvukovej stopy, nepostačujú na pozitívne rozhodnutie o vine, a preto v takomto prípade bol súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd povinný aplikovať zásadu in dubio pro reo. Použitie tejto zásady (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) prichádza do úvahy vtedy ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu celkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne posúdenie stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie.

V zmysle zásady prezumpcie nevinoty je na odsúdenie potrebné, aby sa dokázala vina obžalovaného, pričom odsudzujúci rozsudok možno vyniesť len vtedy, ak sa odstránili všetky pochybnosti o vine obžalovaného. Je názoru, že v jeho prípade neexistujú dôkazy, ktoré by mali takú dôkaznú silu a výpovednú hodnotu, aby mohli viesť k jeho odsúdeniu za daný skutok, bez vzniku akýchkoľvek pochybností. Naopak je názoru, že jeho vina nebola v priebehu celého konania riadne a jednoznačne preukázaná.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že rozsudkom odvolacieho súdu bol porušený zákon, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, a to v jeho neprospech; podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil tak rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu I. stupňa vo výrokoch o vine a treste a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu I. stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

* * *

Prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného (pozostávajúcom z dvoch podaní) v podstatnom uviedol, že nezistil žiadne okolnosti, ktoré by zakladali niektorý z dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keď obvinený v dovolaní len opakovane uvádza, že inkriminovaného konania sa dopustil v nutnej obrane, ktorou chránil svoj majetok pred zneužitím, poškodený ho oklamal a predal mu poškodené súčiastky na vozidlo, následne na stretnutí mu po ústnej dohode vrátil peňažné prostriedky vo výške 30 eur a zvyšnú dlžnú sumu mu mal vrátiť ponechaním skiel na auto, a následne ho mal poškodený ešte porezať na ruke, načo sa bránil.

Obvinený napáda aj dôkaz v podobe kamerového záznamu, ktorý bol použitý v rámci skupiny dôkazov preukazujúcich jeho vinu. Rovnaké skutočnosti pritom uvádzal už v pôvodnom konaní, pričom súdy oboch inštancií sa s touto obhajobou dostatočne vyčerpávajúco vysporiadali, a preto v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenia rozsudkov súdov v pôvodnom konaní. Rovnako je názoru, že kamerový záznam použitý ako dôkaz v pôvodnom trestnom konaní bol dôkazom, ktorý spĺňal definíčné kritériá dôkazov v zmysle § 119 ods. 3 Trestného poriadku, v spojení s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, a preto je takýto dôkaz legálny a prípustný pre účely trestného konania. Vzhľadom k tomu, že obvinený neuviedol v dovolaní žiadny konkrétny dovolací dôvod, podľa ktorého napáda právoplatné rozhodnutia súdov, nie je potrebné sa vyjadrovať k iným skutočnostiam, a preto toto vyjadrenie považuje za dostačujúce.

Pre absenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, resp. v prípade nariadenia verejného zasadnutia podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Poškodená Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. prostredníctvom povereného zamestnanca v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného poukázala na to, že vynaložené liečebné náklady zdravotnej starostlivosti a ich výška boli po vykázaní príslušným zdravotníckym zariadením poskytujúcim zdravotnú starostlivosť skontrolované a odsúhlasené revíznym lekárom Všeobecnej zdravotnej poisťovne, ktorý potvrdil, že diagnózy a výkony poskytnutej zdravotnej starostlivosti sú v priamej príčinnej súvislosti s poškodením zdravia, ktoré poistenec utrpel v dôsledku protiprávneho konania obvineného. Všeobecná zdravotná poisťovňa ako poškodená strana nemá v tomto konaní žiadne ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov a trvá na svojich podaniach a vyjadreniach poskytnutých v priebehu tohto konania.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti

pripustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde na to určenom (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že boli splnené aj podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že tento v ňom uplatnil výlučne dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bol obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Dovolací súd v zmysle uvedeného konštatuje, že na podklade predmetného dovolacieho dôvodu je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať iba to či skutok, tak ako bol ustálený súdmi (súdom I. stupňa a odvolacím súdom) v pôvodnom konaní, ktorý nemôže dopĺňať ani meniť, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, pod ktorú bol subsumovaný, t. j. v danom prípade prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

Obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku neuviedol v dovolaní akúkoľvek vecnú námietku, ani tomu zodpovedajúcu argumentáciu, ktorou by spochybňoval skutok ustálený súdom I. stupňa a odvolacím súdom v pôvodnom konaní v tom zmysle, že by ustálený skutok

nenaplnil znaky použitej právnej kvalifikácie (teda že by nebol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu, resp. že nenaplnia skutkovú podstatu žiadneho trestného činu). V dôsledku uvedeného tak dovolací súd (pri jeho viazanosti vecnými námietkami obvineného) nemá od dovolateľa k dispozícii akúkoľvek, k tomuto dovolaciemu dôvodu priliehavú vecnú námietku alebo argumentáciu, na ktorú by reagoval.

Z obsahu dovolania obvineného je zrejmé, že tento sa v skutočnosti domáha iného spôsobu hodnotenia dôkazov, než k nemu pristúpili sudy oboch inštancií v pôvodnom konaní, vo výsledku sa domáhajúc oslobodenia spod obžaloby pri aplikácii zásady in dubio pro reo, teda nesprávnosť jeho odsúdenia odvodzuje od nesprávneho hodnotenia dôkazov, dôsledku čoho pre neaplikovanie uvedenej dôkazovej hodnotiacej zásady došlo k pochybeniu rozhodnutí súdov nižších inštancií.

Sám obvinený hodnotí dôkazy vykonané v pôvodnom konaní subjektívnou optikou, osobitne namieta spôsob vyhodnotenia výlučne obrazového záznamu, ktoré mu sudy v pôvodnom konaní nemali priznať významnú dôkaznú relevanciu vo vzťahu k otázke viny pre absenciu zvuku na zázname, čo nemožno hodnotiť inak, než námietku smerujúcu proti spôsobu hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda tzv. námietku skutkovo a neprávnu, ktorú však v rámci tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd nie je oprávnený zohľadniť vecne sa s ňou zaoberať, keďže, ako už bolo uvedené, v zmysle zákonnej dikcie vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť.

V skutočnosti tak obvinený nenamietal, že by skutkové okolnosti ustálené v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku (ktorý je obsahom prvostupňového rozsudku) svojim popisom nezodpovedali použitej právnej kvalifikácii prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a (s ním v jednočinnom súbehu spáchaného) prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, avšak vytýka súdom v pôvodnom konaní nesprávnosť vyhodnotenia dôkazného stavu z pohľadu § 2 ods. 12 Trestného poriadku, vo výsledku sa domáhajúc aplikácie dôkaznej hodnotiacej zásady (ktorá má svoj základ v zásade prezumpcie neviny) in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného).

Dovolací súd k uvedenému súčasne konštatuje, že spôsob popis skutku v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku zodpovedá použitej (vyššie uvedenej) právnej kvalifikácii, keď ustálený skutok dostatočným spôsobom jasne a nerozporupne vyjadruje také skutkové okolnosti, z ktorých nepochybne vyplýva, že obvinený (O. C.) inému (poškodenému M. W.) konkrétnym spôsobom úmyselne ublížil na zdraví a súčasne sa dopustil fyzicky a na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti tým, že napadol iného, konkrétne tým že na parkovisku pred nákupným strediskom (čo je miesto verejnosti prístupné) poškodeného viackrát udel päsťami do oblasti tváre (fyzicky ho napadol), a tým mu spôsobil aj konkrétne skutkovo ustálené zranenia vyžadujúce si dobu liečenia s obmedzením poškodeného v obvyklom spôsobe života na dobu najmenej 10 dní.

Pokiaľ sa obvinený ako dovolateľ dožadoval, aby dovolací súd sám zaujal stanovisko k otázke správnosti hodnotenia v pôvodnom konaní vykonaných dôkazov, namietal chyby hodnotenia dôkazov, ktoré úspešne v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietat nemôže, resp. dovolací súd na podklade takto uplatnených dovolacích námietok nie je oprávnený preskúmať správnosť dôkazy hodnotiacich úvah súdov oboch inštancií v pôvodnom konaní [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou]. V tejto časti tak z pohľadu argumentácie dovolateľa ide výlučne len o tzv. skutkové námietky, nie námietky právne, ktoré vecne nezodpovedajú uplatnenému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľ v dovolaní uviedol, že napáda tak rozsudok odvolacieho súdu aj jemu predchádzajúci rozsudok súdu I. stupňa, dovolací súd pri posudzovaní tohto dovolania pristúpil ako k dovolaniu obvineného proti rozsudku odvolacieho súdu. V tej súvislosti upriamuje pozornosť obvineného na to, že obvinený je oprávnený napadnúť dovolaním len druhostupňové súdne rozhodnutie, t. j. v danom prípade rozsudok odvolacieho súdu (teda nie aj prvostupňový rozsudok), čo však nič nemení na jeho práve v

rámci dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu uplatňovať aj chyby prvostupňového rozsudku, resp. aj chyby konania, ktoré mu predchádzalo, čo vo svojej podstate práve vyjadruje § 374 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý nepredstavuje samostatný dovolací dôvod.

Pokiaľ obvinený v dovolaní namietal aj adhézny výrok z pohľadu neprimeranosti ustálenej škody, ktorú bol zaviazaný uhradiť poškodeným, v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nesporne nejde o námietku proti právnej kvalifikácii skutku, a pokiaľ mal obvinený na mysli porušenie týmto výrokom konkrétneho hmotnoprávneho ustanovenia, treba uviesť, že žiadne takéto ustanovenie v dovolaní neidentifikoval, v dôsledku čoho v tejto časti námietok hodnotil dovolací súd dovolanie obvineného ako neurčité, nevytyčujúce dostatočným a zrozumiteľným spôsobom rámec jeho prieskumnej povinnosti.

Z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb tak napadnutým rozhodnutím ani konaním, ktoré mu predchádzalo, nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani dovolateľom priamo uplatnený, ale ani iný z dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo možné podradiť (subsumovať).

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.